

Afscheidsdienst van Ds. Kees Bergström
waarin hij zijn werkzaamheden als waarnemend predikant
en voorzitter van de kerkenraad beëindigt.

ORDE VAN DIENST: 5 augustus, Oude Blasius Delden

Voorganger : Ds. Kees Bergström
Organist : Matthijs ten Thije
Koster : Gerrie Tuitert - Burggraaff
Lector : Jan Schut

Orgelspel: Felix Mendelssohn Bartholdy (1809-1847):
Thema mit Variationen (1844)

Mededelingen: namens de kerkenraad door de ouderling van dienst

- **INTREDE**

Intredelied: Een huis om in te wonen: 1, 2 en 3 *(allen gaan staan)*
(op de melodie van: Wat zijn de goede vruchten: Lied 841)

- 1 Een huis om in te wonen, - een mensenleven lang,
een plek om thuis te komen, - met lied en lofgezag,
een huis om troost te schenken - aan mensen van de straat,
een plek om te gedenken, - dat God zich vinden laat.
- 2 Een huis om saam te komen - met jan en alleman,
een huis om van te dromen - dat ergens alles kan:
je zorgen samen delen - je vreugde, je verdriet,
je angsten niet verhelten: - een plek waar heil geschiedt.
- 3 Een huis om in te leren, - dat goden niet bestaan,
dat mensen god gelijk zijn, - die and'ren op doen staan.
Je naaste echt beminnen, - je vijand als het kan.
Je kan het niet verzinnen, - hoe ver dit reiken zal.

Groet: Voorganger: Vrede zij met u
Gemeente: Vrede zij ook met u

Bemoediging:

Voorganger: Onze hulp in de naam van de Heer
Gemeente: die hemel en aarde gemaakt heeft

Drempelgebed:

Voorganger: Op de drempel van uw huis,
nog vol zorgen en beslommeringen bidden wij
Gemeente: O GOD, LAAT UW LICHT OVER ONS SCHIJNEN
EN VERBERG UW AANGEZICHT NIET
Voorganger: Laat ons, o Heer, uw vrede zien
Gemeente: EN WEES ONS GENADIG
Voorganger: O Heer, hoor ons gebed als wij u bidden om vrede voor alle
Volkeren voor alle mensenkinderen
Gemeente: Heilig ons hart, o Heer zodat wij als uw kerk aanstekelijk en
betrouwbaar getuige moge zijn van hem, die onze meester
is: Jezus Messias. Amen

Allen gaan zitten

Lied: Een huis om te wonen: 4, 5 en 6

- 4 Een huis om in te vieren - de toekomst van de Heer
zijn grote daden eren - zijn vrede allemeest
te bidden en te zingen - boven jezelf uit
voor armen en geringen - met harp en trom en fluit
- 5 Een huis van heil en helen - een toevlucht voor elk mens.
We zullen samen delen - een wereld zonder grens:
de homo's en de nikkers - de joden met hun ster
de zwervers en de junkies: - er is een plaats voor hen
- 6 Een huis om in te wonen, - een mensenleven lang
een huis om van te dromen - dat ergens alles kan:
Je naaste echt beminnen, - je vijand als je vriend
je kan het niet verzinnen - een plek waar heil geschiedt.

Aansteken van de kaarsen door het Kind van de zondag

Gebed om de nood van de wereld

Kyrielied 299e

Voorzang: Heer, ontferm u,
Allen: Heer ontferm u,
Voorzang: Christus ontferm u,
Allen: Christus ontferm u
Voorzang: Heer ontferm u over ons,
Allen: Heer ontferm u over ons.

Glorialied: Psalm 149: 1, 2 en 3

- 1 Halleluja! laat opgetogen - een nieuw gezang de Heer verhogen.
Laat allen die Gods naam belijden - zich eensgezind verblijden.
Volk van God, loof Hem die u schiep; - Israël dank Hem die u riep.
Trek, Sion, in een blijde stoet - uw koning tegemoet.
- 2 Laat het een hoge feestdag wezen. - De naam des Heren wordt geprezen
met het aloude lied der vaders. - De heilige reien naderen.
En zo danst in het morgenlicht - heel Gods volk voor zijn aangezicht
en slaat de harp en roert de trom - in 's Heren heiligdom.
- 3 De Heer gedenkt in gunst de zijnen. - Hij kroont de zwakken en de kleinen.
Hij kent de stillen in den lande, - het heil is nu ophanden.
Wees verheugd, die de Heer verbeidt, - nu Hij komt en u zelf bevrijdt.
Prijz dan zijn naam bij dag en nacht - en roemt zijn grote macht.

- **DE SCHRIFTEN**

Verhaal vooraf voor de kinderen van de nevendienst:

Kinderlied 806: Zo maar te gaan

- 1 Zomaar te gaan met een stok in je hand,
zonder te weten wat je zult eten.
Zomaar te gaan met een stok in je hand;
eindeloos ver is 't beloofde land.
- 2 Zomaar te gaan, wordt het leven of dood?
Altijd maar banger, duurt het nog langer?
Zomaar te gaan, wordt het leven of dood? -
In de woestijn worden kinderen groot.
- 3 Zomaar te gaan, met Zijn woord als bewijs,
altijd maar lopen, altijd maar hopen.
Zomaar te gaan, met Zijn woord als bewijs;
straks wonen wij in een paradijs.

De kinderen gaan naar de kindernevendienst

Gebod: bij de opening van de Schriften

Eerste Schriftlezing OT: Leviticus 19 fragmenten NBG

- 1 De Here sprak tot Mozes:
- 2 Spreek tot de ganse vergadering der Israëlieten en zeg tot hen: Heilig zult gij zijn, want Ik, de Here, uw God, ben heilig.
- 3 Ieder zal zijn moeder en zijn vader eren en mijn sabbatten houden:
Ik ben de Here, uw God.
- 4 Gij zult u niet tot de afgoden wenden en u geen gegoten beelden maken:
Ik ben de Here, uw God.
- 5 En wanneer gij de Here een vredeoffer offert, zult gij het zo offeren, dat gij Hem welgevallig zijt.
- 6 Het zal gegeten worden op de dag dat gij het offert, en op de volgende dag, maar wat tot de derde dag overblijft, zal met vuur verbrand worden.
- 7 Indien het dan toch op de derde dag gegeten wordt, zal het iets verfoeilijks wezen, het zal niet welgevallig zijn.
- 8 Wie het eet, zal zijn ongerechtigheid dragen, omdat hij het heilige des Heren ontwijd heeft; zo iemand zal uit zijn volksgenoten worden uitgeroeid.
- 9 Wanneer gij de oogst van uw land binnenhaalt, zult gij de rand van uw veld niet geheel afmaaien, en wat nog is blijven liggen van uw oogst, zult gij niet oplezen.
- 10 Ook zult gij uw wijngaard niet afzoeken en het afgevallene van uw wijngaard niet oplezen; dit zult gij voor de armen en de vreemdelingen laten liggen:
Ik ben de Here, uw God.
- 11 Gij zult niet stelen, gij zult niet liegen en gij zult elkander niet bedriegen.

- 12 Gij zult bij mijn naam niet vals zweren en zo de naam van uw God ontheiligen:
Ik ben de Here.
- 13 Gij zult uw naaste niet afpersen en gij zult niet roven; het loon van een
Dagloner zal niet de nacht bij u overblijven tot de morgen.
- 14 Een dove zult gij niet vloeken en voor een blinde zult gij geen struikelblok
leggen, maar gij zult voor uw God vrezen: Ik ben de Here.
- 30 Mijn sabbatten zult gij houden en voor mijn heiligdom eerbied hebben:
Ik ben de Here.
- 31 Gij zult u niet wenden tot de geesten van doden of tot waarzeggende geesten,
gij zult hen niet zoeken, om u met hen te verontreinigen:
Ik ben de Here, uw God.
- 32 Voor het grijze haar zult gij opstaan en aan de oude zult gij eer bewijzen
en voor uw God zult gij vrezen: Ik ben de Here.
- 33 En wanneer een vreemdeling bij u in uw land vertoeft, zult gij hem niet
onderdrukken.
- 35 Gij zult geen onrecht doen bij het rechtspreken, bij lengtemaat, gewicht of
inhoudsmaat.
- 36 Een zuivere weegschaal, zuivere gewichten, een zuivere efa (*maatemmer voor
graan*) en een zuivere hin (*maatkan voor vloeistoffen*) zult gij gebruiken:
Ik ben de Here, uw God, die u uit het land Egypte geleid heb.
- 37 Zo zult gij al mijn inzettingen en al mijn verordeningen nauwgezet in acht
nemen: Ik ben de Here.

Zingen: Het lied van de tien woorden: (Th. J.M. Naastepad) Melodie Lied 753

- 1.allen: Dit is mijn woord: ik ben uw God, - ik schreef u in mijn hand
en nam u in het duister lot - weg uit Egypteland.
- 2.vrouwen: Dit is mijn woord: mijn woord van eer - verdraagt geen tegenspraak
van goden naast Mij, van geen heer - die gij hebt grootgemaakt.
- 3.mannen: Dit is mijn woord: mijn hoge Naam - staat voor uw leven in,
maar neem mijn glorie niet te baat - voor eigen laag gewin.
- 4.allen: Dit is mijn woord: een dag van rust - zij aan uw werk gesteld,
de sabbath is mijn grote lust - die al uw dagen telt.
- 5.vrouwen: Dit is mijn woord: houd hoog in eer - ouders en vroeger tijd:
dat gij begin en einde leert - en vol van vruchten zijt.
- 6.mannen: Dit is mijn woord: bedrijf geen moord, - het leven komt van Mij
hebt gij niet Abels kreet gehoord? - Sta dan uw broeder bij.
- 7.allen: Dit is mijn woord: uw vlees uw vrouw - is u tot heerlijkheid,
blijf aan uw sieraad steeds getrouw - zij kroont uw levenstijd.
- 8.vrouwen: Dit is mijn woord: steel niemands goed - en weeg met rechte maat
het land geeft u in overvloed - zo gij mijn wegen gaat.

9.mannen: Dit is mijn woord: geen leugen zal - uw naaste voor 't gericht besmeuren en hem zijn tot val - als gij zijn daden weegt.

10.allen: Dit is mijn woord: begeer niet wat - uw naaste toebehoort want gij behoort aan mij, uw god, - Ik bind u aan mijn woord.

Tweede Schriftlezing NT: Markus 7 (Naardense Bijbel)

- 1 Dan verzamelen zich bij hem de Farizeeërs en sommigen van de schriftgeleerden, gekomen uit Jeruzalem vandaan
- 2 Zij zien dat sommigen van zijn leerlingen met ongewijde handen, dat is niet gewassen, de broden eten;
- 3 want de Farizeeërs, en alle Judeeërs, eten nooit zonder eerst stevig de handen te wassen, vasthoudend aan de overlevering van de oudsten;
- 4 en van een markt af eten ze niet als ze niet besprenkeld worden; en vele andere dingen zijn er die ze hebben aangenomen om aan vast te houden: onderdompelingen van drinkbekers, kannen en kopergoed.
- 5 Dan vragen ze hem, de Farizeeërs en de schriftgeleerden: waarom wandelen uw leerlingen niet volgens de overlevering van de oudsten, maar eten ze het brood met ongewijde handen?
- 6 Maar hij zegt tot hen: Jesaja heeft het fraai over u, oordeelompjes, geprofeteerd, zoals geschreven is: 'deze gemeente eert mij met de lippen, maar hun hart houdt zich verre van mij;
- 7 vergeefs eerbiedigen zij mij, zij leren leringen die mensengeboden zijn!' (Jes. 29: 13)
- 8 terwijl ge het gebod van God loslaat, houdt ge vast aan de overlevering van de mensen!
- 9 Ook heeft hij tot hen gezegd: fraai: het gebod van God zet ge opzij opdat ge uw overlevering in stand houdt!
- 10 want Mozes zegt eer je vader en je moeder', en 'wie vader of moeder vervloekt, zal de dood sterven!'-
- 11 maar gij zegt: als een mens tot de vader of de moeder zegt: het is korban, dat is: een offergave, wat u maar van mijn kant van nut kan zijn!,
- 12 dan laat ge hem al niet meer iets doen voor zijn vader of moeder
- 13 en stelt ge het spreken van God buiten werking door uw overlevering die ge hebt overgeleverd; en vele dergelijke dingen doet ge!
- 14 Toen hij de schare weer bij zich had geroepen, heeft hij tot hen gezegd: hoort naar mij, gij allen, en verstaat!-
- 15 er is niets dat van buiten de mens hem binnentrekt dat bij machte is hem te ontwijden; nee, de dingen die uit de mens naar buiten trekken, die zijn het die de mens ontwijden!
- 16 Als iemand oren om te horen heeft, dan moet hij horen!

- 17 Toen hij een huis was binnengekomen, bij de schare vandaan, hebben zijn leerlingen hem gevraagd naar de strekking van het zinnebeeld.
- 18 Hij zegt tot hen: zijn zo ook jullie zonder begrip?- snappen jullie niet dat al wat van buitenaf de mens binnentrekt niet bij machte is hem te ontwijden?-
- 19 omdat het niet binnentrekt in zijn hart maar in de buik, en de afvoer in naar buiten treedt. Reinigend alle spijzen
- 20 heeft hij gezegd: wat uit de mens naar buiten trekt, dát ontwijdt de mens;
- 21 want van binnen uit, uit het hart van de mensen, trekken de kwade overleggingen naar buiten, hoererijen, dieverijen, moorden,
- 22 allerlei overspel, hebzuchtigheden, boosaardigheden, arglistigheid, teugelloosheid, een boos oog, lastering, zelfverheffing, onbezonnenheid;
- 23 al dit boze, het trekt van binnenuit naar buiten en ontwijdt de mens.

Acclamatie: lied 339a:

U komt de lof toe, U het gezang, - U alle glorie, o Vader,
o Zoon, o heilige Geest - in alle eeuwen der eeuwen

- ***Uitleg en verkondiging***

Zingen lied: 314

- 1 Here Jezus, om uw woord - zijn wij hier bijeen gekomen.
Laat in 't hart dat naar U hoort - uw genade binnenstromen.
Heilig ons, dat wij U geven - hart en ziel en heel ons leven.
- 2 Ons gevoel en ons verstand - zijn, o Heer, zo zonder klaarheid,
als uw Geest de nacht niet bant, - ons niet stelt in 't licht der waarheid.
't Goede denken, doen en dichten - moet Gij zelf in ons verrichten.
- 3 O Gij glans der heerlijkheid, - licht uit licht, uit God geboren,
maak ons voor uw heil bereid, - open hart en mond en oren,
dat ons bidden en ons zingen - tot de hemel door mag dringen

- ***GEBEDEN EN GAVEN***

Voorbeden

Stil gebed

Allen: Onze Vader die in de hemel zijt; Uw naam worde geheiligd.
Uw koninkrijk kome. Uw wil geschiede op aarde zoals in de hemel.
Geef ons heden ons dagelijks brood en vergeef ons onze schulden
zoals ook wij onze schuldenaars vergeven.
En leid ons niet in verzoeking, maar verlos ons van de boze.
Want van u is het koninkrijk en de kracht en de heerlijkheid.
In eeuwigheid. Amen.

Inzameling van gaven voor de Diaconie

Orgelspel: Orgelmuziek bij lied 1008

'laat uw vleugelen ons omgeven en troost ons met uw tederheid'

De kinderen komen terug in de kerk

Slotlied: 1008 Rechter in het licht verheven

- 1 Rechter in het licht verheven, - Koning in uw majesteit,
louter ons geringe leven, - scheld ons onze schulden kwijt,
laat uw vleugelen ons omgeven, - troost ons met uw tederheid.
- 2 Hoor de bittere gebeden - om de vrede die niet daagt.
Zie hoe diep er wordt geleden, - hoe het kwaad de ziel belaagt.
Zie uw mensheid hier beneden, - wat zij lijdt en duldt en draagt.
- 3 Houd wat Gij hebt ondernomen, - klief het duister met uw zwaard.
Kroon de menselijke dromen - met uw koninkrijk op aard.
Laat de vrede eindlijk komen, - die uw hart voor ons bewaart.

- **WEGZENDING EN ZEGEN**

Zegen (beantwoord met 3x gezongen Amen)

Uitgangscollecte voor de kerk

Orgelspel: Felix Mendelssohn Bartholdy (1809-1847):

Fuga en Finale uit orgelsonate VI 'Vater unser im Himmelreich' (1844/1845)

=====

*Na de dienst bent u van harte uitgenodigd om met elkaar,
in de ruimte onder de toren, een kopje koffie te drinken.*

=====

Uitleg van de bloemschikking bij dit afscheid van ds. Bergström.

De schikking van vandaag laat zien wat het werk van ds. Bergström voor onze gemeente betekend heeft. En deze schikking vindt vast wel een mooi plekje in zijn huis.

We zien een fundament van stenen. Dat is een stevige ondergrond.

Op de glazen vaas ligt een rekje van takken. Dat zijn de verbindingen die hij gemaakt heeft. Ze bieden stevigheid aan een gemeente die ontworteld was.

Er kan weer iets moois ontstaan als we er samen de schouders onderzetten.

De bloeiende orchidee laat dat zien.